

The Holy See

PORUKA SVETOGA OCA FRANJE

za korizmu 2024. godine

Bog nas vodi kroz pustinju do slobode

Draga braćo i sestre!

Kada se naš Bog objavljuje, prenosi uvijek poruku slobode: »Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva« (Izl 20, 2). Tako počinje dekalog dan Mojsiju na gori Sinaj. Narod itekako dobro zna o kojem izlasku Bog govori: iskustvo ropstva još je uvijek svježije u njegovu sjećanju. On prima deset riječi u pustinji kao put slobode. Mi ih nazivamo "zapovijedima", ističući snagu ljubavi kojom Bog odgaja svoj narod. Taj je poziv na slobodu uistinu snažan. Ne iscrpljuje se u jednom događaju, zato što sazrijeva na jednom putu. Kao što Izrael u pustinji još uvijek nosi Egipat u sebi – često žaleći za prošlošću i mrmljajući protiv Gospodina i Mojsija – tako i današnji Božji narod nosi u sebi tlačiteljski jaram koji mora ostaviti iza sebe. Opažamo to u trenucima kad se osjećamo beznadno, kad besciljno lutamo kroz život kao po pustinji, bez obećane zemlje prema kojoj bismo zajedno težiti. Korizma je milosno vrijeme u kojem pustinja ponovno može postati – prema riječima proroka Hošee – mjesto naše prve ljubavi (usp. Hoš 2, 16-17). *Bog odgaja svoj narod da iziđe iz svog ropstva* i doživi prijelaz iz smrti u život. Poput nekog zaručnika iznova nas privlači sebi i našem srcu šapće riječi ljubavi.

Izlazak iz ropstva u slobodu nije neko apstraktno putovanje. Da bi naša korizma bila konkretna, prvi korak je željeti *vidjeti stvarnost*. Kad je Gospodin privukao Mojsija gorućem grmu i progovorio mu, odmah se objavio kao Bog koji vidi i, nadasve, čuje: »Vidio sam jade svoga naroda u Egiptu i čuo mu tužbu na tlačitelje njegove. Znale su mi muke njegove. Zato sam sišao da ga izbavim iz šaka egipatskih i odvedem ga iz te zemlje u dobru i prostranu zemlju – u zemlju kojom teče med i mlijeko« (Izl 3, 7-8). I danas se vapaj mnoge naše potlačene braće i sestara uzdiže do neba. Zapitajmo se: dopire li i do nas? Potresa li nas? Dotiče li nas? Mnogo nas toga jedne od drugih dijeli i odvaja, niječući spone bratstva koje nas oduvijek povezuju.

Na svom putovanju na Lampedusu, globalizaciji ravnodušnosti suprotstavio sam dva pitanja koja postaju sve aktualnija: »Gdje si?« (*Post* 3, 9) i »Gdje ti je brat?« (*Post* 4, 9). Ovaj korizmeni hod bit će konkretan ako, ponovno slušajući ova pitanja, priznamo da smo još uvijek pod vlašću faraona. To je vlast koja nas čini iscrpljenima i neosjetljivima. To je model rasta koji nas dijeli i otima nam budućnost. Zagađuje zemlju, zrak i vodu, ali onečišćuje i duše. Iako je naše oslobođenje započelo krštenjem, u nama ostaje neobjašnjiva čežnja za ropstvom, kao svojevrsna privlačnost prema sigurnosti poznatih stvari, nauštrb slobode.

Želim vam ukazati na dosta važan detalj u tom izvješću iz knjige Izlaska: Bog je taj koji vidi, koji je ganut i koji oslobađa; nije Izrael taj koji to traži. Faraon, naime, gasi također snove, krade nebo pa se čini da je svijet u kojem se dostojanstvo gazi a autentične veze poriču nepromjenjiv. Uspijeva, to jest, vezati ljude za sebe. Zapitajmo se: želim li novi svijet? Jesam li spreman raskinuti kompromise sa starim? Svjedočenje mnoge braće biskupa i velikog broja onih koji rade za mir i pravdu sve me više uvjerava da ono na što treba ukazati jest pomanjkanje nade. To je prepreka snovima, nijemi vapaj koji dopire do neba i dotiče Božje srce. Nalik je onoj čežnji za sužanjstvom koja paralizira Izrael u pustinji i koči ga na njegovom putu. Izlazak se može prekinuti: ne postoji drugi način da se objasni kako to da čovječanstvo, koje je na korak do sveopćeg bratstva i koje je doseglo razine znanstvenog, tehnološkog, kulturnog i pravnog razvoja kadrog zajamčiti dostojanstvo svima, tapka u mraku nejednakosti i sukobâ.

Bog se nije umorio od nas. Prihvatimo korizmu kao jako vrijeme u kojem nam ponovno dolazi njegova riječ: »Ja sam Jahve, Bog tvoj, koji sam te izveo iz zemlje egipatske, iz kuće ropstva« (*Izl* 20, 2). To je *vrijeme obraćenja, vrijeme slobode*. Samoga je Isusa, kao što se podsjetimo svake godine na Prvu korizmenu nedjelju, Duh odveo u pustinju da njegovu slobodu stavi na kušnju. Kroz četrdeset dana On će biti pred nama i s nama: On je utjelovljeni Sin. Za razliku od faraona, Bog ne želi podanike, nego sinove i kćeri. Pustinja je prostor u kojem naša sloboda može sazrijeti u osobnu odluku da ne padnemo ponovno u ropstvo. U korizmi pronalazimo nove kriterije prosuđivanja i zajednicu s kojom možemo krenuti na put kojim nikad prije nismo išli.

To uključuje *borbu*: Knjiga Izlaska i Isusove kušnje u pustinji to nam jasno govore. Glasu Boga, koji govori: »Ti si Sin moj, Ljubljeni!« (*Mk* 1, 11) i »Nemoj imati drugih bogova uz mene« (*Izl* 20, 3), suprotstavljaju se laži neprijatelja. Više nam se bojati idolâ nego faraona: možemo ih smatrati kao nekim njegovim glasom u nama. Biti svemoćan, biti od svih priznat, biti ispred svih: svaki čovjek u sebi osjeća zavodljivost te laži. To je dobro poznat put. Možemo se tako vezati za novac, za određene projekte, ideje, ciljeve, za svoj položaj, tradiciju, pa čak i za određene ljude. Umjesto da nas pokrenu, oni će nas paralizirati. Umjesto da nas okupljaju u jedno, oni će nas okretati jedne protiv drugih. Postoji, međutim, novo čovječanstvo, narod malenih i poniznih, koji nije podlegao čarima te laži. Dok idoli one koji im služe čine nijemima, slijepima, gluhima i nepokretnima (*usp. Ps* 115, 4), siromašne duhom resi budna spremnost i otvorenost: oni su tiha sila dobra koja čuva i drži svijet.

Vrijeme je za djelovanje, a u korizmi *djelovati znači također zastati*. Zastati u molitvi kako bi se primilo Božju riječ i zastalo poput Samarijanca *pred svojim ranjenim bratom*. Ljubav prema Bogu i bližnjemu jedna su i ista ljubav. Ne imati drugih bogova znači zadržati se u Božjoj prisutnosti, zastati uz bližnjega od krvi i mesa. Zato molitva, milostinja i post nisu tri neovisna djelovanja, nego jedan jedini pokret otvorenosti i samoodricanja u kojem ćemo odbaciti idole koji nas opterećuju i navezanosti koje nas sputavaju i drže zarobljenima. Tada će se usahlo i usamljeno srce probuditi. Valja nam, dakle, usporiti i zastati. Kontemplativna dimenzija života, koju nam korizma omogućuje ponovno otkriti, oslobodit će nove snage. U Božjoj prisutnosti postajemo braća i sestre, osjetljiviji za druge: umjesto prijetnji i neprijatelja otkrivamo suputnike i suputnice. To je Božji san, obećana zemlja kojoj težimo kad iziđemo iz ropstva.

Sinodalni oblik Crkve, koji ovih godina iznova otkrivamo i negujemo, upućuje na to da je korizma ujedno *vrijeme zajedničkih odluka*, malih i velikih izbora u opreci s prevladavajućim trendovima, koji mogu promijeniti svakodnevicu i život ljudi u pojedinoj sredini: kupovne navike, briga za stvoreni svijet, uključivanje onih koji su u društvu nevidljivi ili prezreni. Pozivam sve kršćanske zajednice da učine ovo: da svojim vjernicima ponude trenutke u kojima će razmišljati o svom načinu života, da izdvoje vremena za propitkivanje o svojoj prisutnosti na vlastitom teritoriju i svojem doprinosu njegovu boljitku. Jao nama ako bi kršćanska pokora bila kao ona koja je rastužila Isusa! On i nama poručuje: »ne budite smrknuti kao licemjeri. Izobličuju lica da pokažu ljudima kako poste« (Mt 6, 16). Neka radije s lica zrači radost, neka se širi miomiris slobode, neka se oslobodi ona ljubav koja sve čini novim, počevši od onog najmanjeg i najbližeg. To se može dogoditi u svakoj kršćanskoj zajednici.

U mjeri u kojoj će ova korizma biti vrijeme obraćenja, čovječanstvo koje luta osjetit će dašak kreativnosti: bljesak *nove nade*. Želim vam reći isto ono što sam rekao mladima s kojima sam se prošloga ljeta susreo u Lisabonu: »Tražite i riskirajte, tražite i riskirajte. U ovom povijesnom času izazovi su ogromni, jecaji bolni. Proživljavamo treći svjetski rat koji se vodi u dijelovima. Osmjelimo se gledati na naš svijet ne kao da je na umoru, nego u procesu rađanja, ne na kraju, nego na početku velikog novog poglavlja povijesti. A za to je potrebna hrabrost« (*Obraćanje studentima*, 3. kolovoza 2023.). To je hrabrost obraćenja, izlaska iz ropstva. Vjera i ljubav to dijete nadu drže za ruku. Uče ga hodati i, istodobno, ono njih vuče naprijed [1].

Blagoslivljam sve vas i vaš korizmeni hod.

Rim, Sveti Ivan Lateranski, 3. prosinca 2023., Prva nedjelja došašća.

FRANJO

[1] Usp. Ch. Péguy, *Il portico del mistero della seconda virtù*, Milano 1978., 17-19.

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana